

Bedri Cumhur Doğu & Okan Kaya, Kupürlerle Türkiye Basın Tarihinde Bektaşilik

Doğu, B. C., & Kaya, O. (2021). *Kupürlerle Türkiye Basın Tarihinde Bektaşilik "Erken Cumhuriyet Dönemi"*. Nazenin.

Nurhazal Erbaş **RÖR**
Sorumlu Yazar / Correspondence

Özet

Bedri Cumhur Doğu ve Okan Kaya'nın 2021 yılında yayımladığı bu kitap, erken Cumhuriyet döneminde gazetelere yansıyan ilgili haber kupürlerinden oluşturulmuştur. Kitap, tekke ve zaviyelerin kapatılmasına yönelik uygulamaların Bektaşiler üzerindeki etkisini basına yansıyan ilgili haberler üzerinden okuyucuya aktarmayı hedeflemektedir. 1925 yılında çıkarılan tekke ve zaviyelerin kapatılması kanunu kapsamında Bektaşî tekkeleri de diğer tarikat tekkeleriyle beraber kapatılmış ve her türlü tarikat uygulamaları yasaklanmıştır. Bektaşiler bu yasa gerekliliklerine uyum sağlamakla birlikte, ayinlerini gizlilik içerisinde evlere taşıyarak erkanı sürdürmeye çalışmışlardır. Bu kapsamda yapılan takibatlar neticesinde, evlerde yapılan bu toplanmalara yapılan baskınlarla, pek çok Bektaşî babası ve talipleri tutuklanarak yargıya intikal ettirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bektaşilik, Tekke, Zaviye, Kanun, Basın.

Abstract

This book, published in 2021 by Bedri Cumhur Doğu and Okan Kaya, consists of related news clippings that were reflected in the newspapers in the early Republican period. The book aims to convey to the reader the impact of the practices aimed at closing the lodges and zawiya through the news reflected in the press. Bektashi dervish lodges were closed together with other sects and all kinds of sect practices were banned within the scope of the law enacted in 1925 for the closure of lodges and zawiya. While the Bektashis complied with these law requirements, they tried to maintain the sect's requirements by carrying their rituals to their homes in secrecy. As a result of the exercises carried out in this context, these meetings held at homes were raided and many Bektashi babas and dervishes were arrested and referred to the jurisdiction.

Keywords: Bektashism, Lodge, Zawiye, Law, Press.

Giriş

Bedri Cumhur Doğu & Okan Kaya tarafından yayınlanan bu çalışma, Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsız devle olarak kuruluşu ardından çıkarılan kanunlar arasında yer alan Tekke ve Zaviyelerin Seddine Dair Kanun ve kanunun uygulaması sonrasında Bektaşilerin yayınlarını konu edinmektedir. Bu münasebetle ilgili kanuna aykırı davranışlardan ötürü yapılan baskın ve tutuklamaların Türk basınına yansımalarını aktarmaya gayret ettikleri bu çalışma, erken Cumhuriyet Dönemi'nde çeşitli gazetelere yansıyan ilgili haberlerden müteşekkil. Yazarlar kitabı hazırlarken görüşlerini yansıtmadan, ilk elden kaynakla, ilgili haber kupürlerini direkt aktarıp yorumu okuyucuya bırakıyorlar (Doğu & Kaya, 2021, s. 12).

Bektaşî Babası
(Baştarafı 1 inci sahifede)

İsmâîl babası'nın evvelki gece babıca Vahhînin evinde erkekli kadınlı bir grupla bektaşî âyânı yapılarıken yakalandıklarını ve Kadıköy savcılığına verildiklerini öfke yaşamıştı.

Kadıköy savci yardımcılarında İhsanî'nin yaptığı hâsır tahkikatını müteakip 19 erkek ve onu kadın olan sanıklar sulh cema hâkimini Namık Kemal'in huzuruna çıkarılmışlar ve sorguları yapılmıştır.

Özerinde geylik İhsanî babadan Ahmet Sarı dedi bütün öfkeye bektaşîlerini şeyt olduğunu, bekâr ve husul tahvîli bulduğuna, şeker hastalığına müptelâ olduğu için şehrinde gelip anelylet ve idareti olduğunu, Ankara ve Tazmaş gelip geldiğini, buradaki tahkikatına göre Türkiye'de bektaşî adedinin çok olduğunu, hâdisa gece 2.30'ta yapıldıklarını, şeyt isiminde birine geylik nişan teleni yapıldığını, bektaşîlerde âdetin böyle olduğunu, bu arada hep beraber Arnavutça nefes okuduklarını anlattı. Hâkim, nişanlandı iddia olunan Şeyiden yüzüğü istedi ve içine baktı. Yüükte 7 mart tarihli kanlı idi.

Şeyiden sonra sorgusu yapılan Rüben Kalso Bektaşî olduğunu, kendisinde bektaşîlikten başka tarikat olmadığını, karısı ve çocuklarını da bektaşîliğe alacağını söyledi.

Bundan sonra dinlenen yetmiş yaşında Cafer de bektaşî olduğunu itiraf etti.

Diğerleri de nişana gittiklerini söylediler.

Sorgular bittikten sonra hâkim Namık Kemal, şeyt efendiye hitaben kararı şöyle tebliğ etti:

«- Bu menleket yeğli sarıklarla çok mücadele etmiştir. İstisnabulda kaldığın müddetçe hiç hoş durmamışsın. Şeytine erkek arkadaşlarını ve kadınlardan ikisini tevkif ediyorum! Şu an hâkimanede de âyin yapmaya kalkışma!»

Bu suretle on dokuz erkekle kadınlardan Nazmiye ve Nâile tevkif edilerek Paşakapısı ceza evine götürüldüler. Kadınlardan sekiz serbest bırakılmıştır. Hâkim, dosyayı savcılığa indirdi.

ayrı verdikleri notaları tetkik etmekte meğruldur. Cevabî notalar, şekli itibarıyla biraz farklı olmakla beraber muhteviyat itibarıyla aynıdır. İngiliz ve Amerikan cevabî notaları İran Mebusan ve Âyân Meclislerinde müzakere edilecektir. Doktor Musaddık dün bu mesele hakkında Mebusan Meclisi reisi ile müşavere bulunmuştur.

Evvelki gün Tahran'daki İngiliz meclis başkanı tarafından M. Eden imzasıyla doktor Musaddık'a verilen cevabî notanın metni şudur:

Bektaşî "Baba,"sı ve müritleri tevkif edildi

Sırrı "Baba," Türkiye'de Bektaşî adedinin çok olduğunu söyledi. Sanıklar âyin değil nişan yaptıklarını iddia ettiler

Mısırda «Kaygusuz Sultan» der-
gâhinin dedesi İken bir müddet
evvel şehrimize gelecek Eren-
köyde Merdivenköyde oturan
Ahmet Sarı Çoçor isimli bek-
(Devamı 2 nci sahifede)

Dün tevkif edilen Bektaşî babası ve kadınlı erkekli müritleri, masa üzerinde suç delili olarak getirilen kâğıda sarı rakı içileri ve meselilerle beraber hâkim huzurunda.

Bu kitap vesilesiyle, mezkûr dönemde gerek halkın şikâyetleri, gerekse güvenlik güçlerinin takibatıyla kısıpaca alınmış olan Bektaşî tarikatına yönelik haberlerin; ayinlere yapılan baskınlar, babalara yönelik tahkikatlar ve yargılanma süreçleriyle sık sık basına yansıdığı görülmektedir. Doğu & Kaya tarafından hazırlanan bu kitap, erken Cumhuriyet Dönemi'nde tekke ve zaviyelerin kapatılması kanununa yönelik uygulamaların, Bektaşî tarikatı üzerindeki etkilerini gözler önüne sermektedir.

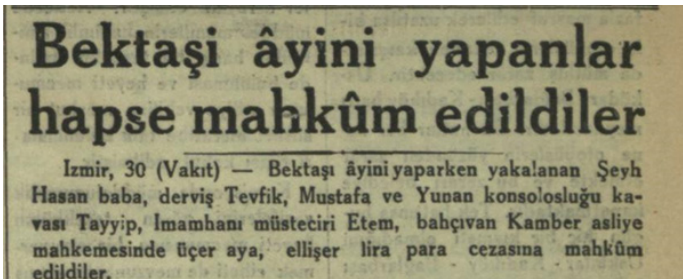
Tekke ve zaviyelerin özerkliklerini kısıtlamak ve merkezi idarenin kontrolü altına almaya yönelik ilk adımlar, 1812 yılında Osmanlı Devleti'nin tekke ve vakıfları kendi kontrolüne almasına yönelik çalışmalarla başlamıştır. Bektaşî tekkelerinin kapatılmasına yönelik en radikal tutum ise, 1826 yılında Yeniçeri Ocağı'nın lağvedilmesine müteakip Bektaşî tekkelerinin kapatılması kararı ile vuku bulmuştur. Artık devlet için bir tehdit oluşturan yeniçerilerin savaş sanatında geri kalarak başarısızlıklara neden olmaları; devlet yönetimine müdahale etmeleri, halkın malına ve canına tasallut olmaları bu kadim ocağı yozlaştırmış ve muhakkak suretle ıslahını gerekli kılmıştır.

Sultan II. Mahmud tarafından, ocağın ıslahı için yapılan yenilikler yeniçeriler tarafından hoş karşılanmamış ve bu hoşnutsuzluk sert şekilde ifade edilmiştir. Nihayet bu hoşnutsuzluk yerini isyana bıraktığında ocağın ihyasına karşı gösterilen mukavemet ocağın sonunu getirmiştir. Vaka-i Hayriye adıyla anılan bu olayda, Yeniçeri Ocağı kanlı bir şekilde yok edilerek kaldırılmış ve bu başkaldırının müsebbipleri sert bir şekilde cezalandırılmıştır.

Yeniçeri Ocağı'nın ilgasından sonra sıra ocakla ilişkili kurumlara gelmiştir. Gözler evvela ocağın manevi olarak bağlı bulunduğu Bektaşî tekkelerine çevrilmiştir. Bektaşî derviş ve babalarından Vaka-i Hayriye'de isyana katılarak yeniçerileri cesaretlendirenler olmuş, Bektaşî babaları tarafından işletilen kahvehaneler yeniçerilerin toplandıkları ve isyan planlarını idare ettikleri yerler haline gelmiştir. Vaka-i Hayriye sonrası yeniçerilere cesaret veren Bektaşîler takibat sonrası yakalanıp hapse atılmıştır. Neticede Bektaşîler hakkındaki hükmün ne olacağı konusunda tartışmak üzere Topkapı Sarayı'nda bir toplantı yapılması emredilmiştir. Bu durum Bektaşî tekkelerinin kapatılması ve Bektaşîliğin kaldırılmasına yönelik atılan ilk adım olmuştur (Maden, 2020, ss. 62-63).

Nihayetinde 1826 yılında birkaçı hariç Bektaşî tekkeleri kapatılmıştır. Yerine Nakşibendi ve Mevlevî şeyhler atanarak buraların kontrolü sağlanmaya çalışılmıştır. Bu dönemde basında Yeniçeriler ve Bektaşîlerle alakalı halka yönelik propaganda haberlerine yer verilmiştir. Bektaşî babaları ve dervişleri, takip ve tahkikata tabi tutularak cezalandırılmıştır. Sultan Abdülaziz döneminde bu yasak biraz daha esnetilmiş olsa da Bektaşîler daraltılmış bir çemberde yollarını sürdürmeye çalışmıştır.

Osmanlı Devleti yıkılıp cumhuriyet kurulduğunda, tarih Bektaşîler için bir kez daha tekerrür etmiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar varlıklarını sürdürme çabasında olan Bektaşîler, 1925 yılında tekke ve zaviyelerin kapatılması kanunundan etkilenmiştir (Apaydın, 2017, ss. 149-179).

Tekke ve zaviyelerin kapatılması; 30 Kasım 1925 yılında mecliste tartışmaya açılıp kabul edilmiş ve 13 Aralık 1925 yılında 677 sayılı kanunla yürürlüğe konulmuştur. Bu kanun anayasada şu şekilde yerini almıştır:

“Madde 1 – Türkiye Cumhuriyeti dâhilinde gerek vakıf suretiyle gerek mülk olarak şeyhinin tahtı tasarrufunda gerek suveri aharla tesis edilmiş bulunan bilumum tekkeler ve zaviyeler sahiplerinin diğer şekilde hakkı temellük ve tasarrufları baki kalmak üzere kâmilten seddedilmiştir. Bunlardan usulü mevzuası dairesinde filhal cami veya mescit olarak istimal edilenler ipka edilir. Alelumum tarikatlerle şeyhlik, dervişlik, müritlik, dedelik, seyitlik, çecelebilik, babalık, emirlik, nakiplik, halifelik, falcılık, büyücülük, üfürükçülük ve gayıptan haber vermek ve murada kavuşturmak maksadıyla nüshacılık gibi unvan ve sıfatların istimaliyle bu unvan ve sıfatlara ait hizmet ifa ve kisve iktisası memnudur. Türkiye Cumhuriyeti dâhilinde salatine ait veya bir tarika veyahut cerri menfaate müstenit olanlarla bilumum sair türbeler mesdut ve türbedarlıklar mülğadır. Seddedilmiş olan tekke veya zaviyeleri veya türbeleri açanlar veyahut bunları yeniden ihdas edenler veya ayını tarikat icrasına mahsus olarak velev muvakkaten olsa bile yer verenler ve yukarıdaki unvanları taşıyanlar veya bunlara mahsus hidematı ifa veya kıyafet iktisa eyleyen kimseler üç aydan eksik olmamak üzere hapis ve elli liradan aşağı olmamak üzere cezayı nakdiile cezalandırılır.

Madde 2 - İşbu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 - Bu kanunun icrasına Vekiller Heyeti memurdur”.¹

Bu kanun, cumhuriyetin laik bir ulus devlet inşa etme çabasında, dinde ve dilde birlik sağlamak ve yabancı kuvvetlerin mevcut tarikatlar üzerinden tehdit oluşturmalarını önlemek maksadıyla çıkarılmıştır. Kanun uygulamaya başlandıktan sonra Bektaşiler, kanuna aykırı uygulamaları kabullenmiştir, Cumhuriyet devrimlerine diğer tarikatlardan daha hızlı reaksiyon gösterip yasayı uygulamaya başlamıştır (Doğu & Kaya, 2021, s. 11).

Bu kanunla beraber tekkeler kapatılsa da mevcut şeyhlerin yerlerinde kalmalarına müsaade edildiği halde, pek çok Bektaşî babası ülkeyi terk etme kararı almıştır. Bunlardan biri olan Salih Niyazi Baba, yaptığı girişimlerle tarikat faaliyetlerini serbestçe sürdürmenin yollarını aramış, bunun mümkün olamayacağını görünce çareyi ülkeyi terk etmekte bulmuş ve Bektaşîliğin merkezini Tiran’a taşıma girişimlerinde bulunmuştur (Hakyemez, 2014, ss. 11-174). Ülkede kalan Bektaşîler ise kendi kabuklarına çekilerek dikkat çekmeden bu yolun erkânını sürdürmeye çalışmışlardır.

Bu çalışmada, tekkelerin kapatılması, ayinlerin yasaklanması, her türlü tarikat unvanı ve giysilerinin men edilmesi döneminde Bektaşîlerin nasıl bir tutum sergilediği, tarikat gerekliliklerini ve bu yolu nasıl sürdürmeye çalıştıkları aktarılmaktadır. Kitap, Bektaşîlerin bu kanuna bakış açısını anlamak konusunda önem ihtiva etmektedir. Kitapta yer verilen bir haberde, İzmir’de Ali Ulvi Babanın kanun henüz uygulamaya konulmamışken namaz kılmaya Bektaşî kıyafetlerini çıkarıp gittiği, namaz sonrasında da şapkasını takarak oradan ayrıldığı, Bektaşîlerin yasa henüz resmileşmeden dahi bu duruma uyum sağlama niyetinde olduklarını gösterilmektedir (Doğu & Kaya, 2021, s. 1).

1 Tekke ve zaviyelerle türbelerin kapatılmasına ve bunlarla ilgili türbedarlık (türbede hizmet edenler) gibi diğer birtakım unvanların men ve ilgasına dair kanun no: 677, Tarih: 13 Aralık 1925.

Bektaşî Ayini Yaparlarken..

Kadınlı Erkekli Bir Bektaşî Ayini Yapanlar Zabıtaca Yakalandılar..

Evdeki gece saat yirmibirde ikinci Süleymaniye mahallesinde Refah sokağında Bektaşî Ayini yapan bir Bektaşî şeyhi ile dört müridi zabıtaca cürmü meşhut halinde yakalanmıştır. Bunlar, eski şeyhlerden Ali Ulvi Baba ile karısı Hadice, oğlu Mustafa Enver, Hüseyin oğlu Niyazi ve karısı Zehra Hanım ve Efendilerdir.

Dün bütün gün tahkikatla işgal edilmiş ve erkek maznunlar akşam üzeri Karantina merkezinden mevcudun kısmı adli reisliğine gönderilmişlerdir. Kadın maznunlar ikametgâha bağlanmak suretile serbest bırakılmışlardır.

Zabıta, bir müddettenberi eski bektaşî şeyhlerinden Ali Ulvi babanın bazı kimselerle birlikte Hüseyin oğlu Niyazinin Refah sokağındaki evinde toplanmalarını, bektaşî ayini yaptıklarını haber almış ve faaliyetine geçmiştir. Uzun süren takiplerden sonra dün gece Niyazi Efendinin evinde eski eski şeyh müritleri, ayinicum yapan cürmümeşhut halinde tutulmuşlardır. Ayin esnasında okudukları nefeslere ait bektaşî kitapları da tamamile elde edilmiştir. Ali Ulvi baba, cürmünü inkâr ederek, kendisinin kırk senelik şeyh olduğunu söyleyerek demiştir ki:

— Ben kırk sene evvel Kırşehirde Hacı Bektaşî Veli köyünde postneşin Salih Niyazi Efendiden icazet aldım. Salih Niyazi Efendi, altı sene postneşinlik etmiştir. Tarikatın ilgasında Ankara'ya gitmiş, orada Meserret otelini beş sene işlettikten sonra Arnavutluğa gitmiş ve orada Arnavutluk hükümetinin mühim bir mevkini işgal etmiştir. Ben kendisi

ile muhabere etmiyorum ve bizi polisler yakaladığı vakit ayin, filân yapmıyorduk. Ben evimde idim. Beni alıp götürdüler, Refah sokağında Niyazi Efendinin evinde güya ben de beraberimmiş. (Halbuki zabıtaca cürmü meşhut halinde yakalananlar arasında Ali Ulvi baba da vardı ve merasimi idare ediyordu.) Benim, tarikatın ilgasından sonra bektaşîlikle alakam kalmamıştır. O vakit kendime ait olan bektaşî

şî tekkesini yıktım ve onun ankası ile bir ev yaptım, onda otururum. Bektaşî ayinleri, tarikat işleri, meşgul olmadığım şeylerdir.

Ali Ulvi Baba ile Niyazi ve Mustafa Enver Efendilerin polis parmak izi dairelerinde parmak izleri alınmıştır. Vaktin fazla geçikmesi yüzünden dün akşam maznunlar adliyyeye verilememişler ve müteferrikada kalmışlardır. Bugün erkenden adliyyeye verileceklerdir.

Tütün Piyasasının Açıldığı Haberi Nasıl Çıktı?

Piyasa Henüz Açılmadı. Tütün Kumpanyaları Hazırlık Yapıyorlar.

Dün, tütün piyasasının açıldığı ve tütün kumpanyalarının tütün mübayaasına başladıkları hakkında bir şayın vardı. Bu şayiye göre, Cumaovası nahiyesinde Kotsuğlu tütün kumpanyası eksperleri tarafından onbeş müstahsilin tütünleri okkası 80-105 kuruştan satın alınmıştır.

Bu şayia üzerine alâkaderlerden tahkikat yaptık. Aldığımız malûmata göre tütün piyasası henüz açılmamıştır. Bu haberin ortaya yayılmasına sebep, Kotsi oğlu ismindeki Bulgar tütün şirketinin, bir heyet tarafından tütün muntakalarında tetkikat yaptırmasıdır.

İlk defa Cumaovasında yapılan bu tetkikat sırasında Cumaovası nahiye müdürü Sami Bey, telefonu açarak Seydiköy inhisar memuruna Cumaovasının piyasasının açıldığı ve 80-105 kuruştan onbeş müstahsilin tütünlerinin satıldığı bil-

Bulgar tütün kumpanyası, piyasayı açarsa derhal mübayaata bağlanmasın çok muhtemeldir.

Haber aldığımızı göre tütün kumpanyaları busene piyasayı 15 - 20 gün sonra açacaklardır. Söylendiğine göre inhisarlar idaresi daha evvel piyasadaki tütün mübayaasına başlayacaktır. Bu taktirde kumpanyaların da mübayaata girişecekleri şüphesizdir.

Halkevi

Cumhuriyet Bayramında Güzel Günler Mecmuasını Çıkartıyor..

İzmir Halkevi Cumhuriyet bayramında (Güzel günler) mecmuasını çıkaracaktır. Mecmuanın nasıl ve ne şekilde çıkarılacağı hakkında konuşulmak üzere dün Halkevinde bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda İzmir'in değerli kalem ve fikir adamları hazır bulunmuş ve me-

Bektaşiler dergâhlarını kapatsalar da, bu yolun en mühim uygulaması olan cem olmaktan vazgeçmiştir. Bu toplanmaları evlere taşıyıp ve gizlilik içinde muhabbet sofraları etrafında cem olmaya devam etmiştir. Bu çalışma; okuyucuya Bektaşilerin toplanma ve toplantılarına yapılan baskınların, iştirak edenlere yönelik tutuklama ve yargı süreçlerinin basına yansımalarını sunmaktadır.

Bektaşî Şeyhi Ali Ulvi Baba ile Müritlerinin Muhakemesi

Maznunlar, Tekkeler Kapandıktan Sonra Bir Daha Dervişlik Yapmadıklarını Söylediler. Mahkeme, Maznunların Serbest Bırakılmalarına Karar Verdi

İkinci Süleymaniye mahallesinde Refah sokakında 4 numaralı evde cem âyini yaparken yakalanmakla maznun bektaşî şeyhi Ali Ulvi Baba ile müritlerinden Ahmet Niyazi

ve Mustafa Enver Efendiler, dün Emniyet müdürlüğünden Adliye'ye verilmişlerdir. Müddeiumumilikçe tevkiflerine lüzum olup olmadığı hakkında bir karar verilmeğe üzere maz-

nunlar Sulhceza mahkemesine verilmişlerdir.

Kanunen lağvedildiği halde bektaşî âyini yapmakla maznun üç kişinin muhakemeleri — Sonu 3. ücü sahifede —

Genel itibarıyla erken Cumhuriyet Dönemi Türk basınının, Bektaşîlere yönelik baskınlara epey ilgi gösterdiği anlaşılmaktadır. Kitapta yayınlanan haberlerin pek çoğu benzer süreçleri içermektedir. Ayinlere yapılan baskınlar neticesinde bulunan tarikat eşyalarına el koyularak sorgulamada kullanıldığı görülmektedir. Yapılan yargılamalarda ise sanıklar; suçlamalara karşı ekseriyetle Bektaşî olduklarını reddetmemekle birlikte yasanın çıkmasıyla beraber kanuna riayet ettiklerini, tarikat uygulamalarını bıraktıklarını, yalnız eğlence için toplandıklarını ve ayin yapmadıkları şeklinde ifade vermektedir. Yargı mercilerinin bu toplanmalarda genellikle Bektaşî nefeslerinin okunup okunmadığına, orada bulunanların giysileri ve baskınlarda ele geçirilen mum, post, Bektaşîliğe ait kitaplar gibi tarikat nesnelerine yönelik sorgulamalar üzerinde durduğu söylenebilir.

Bektaşî babasının duruşması

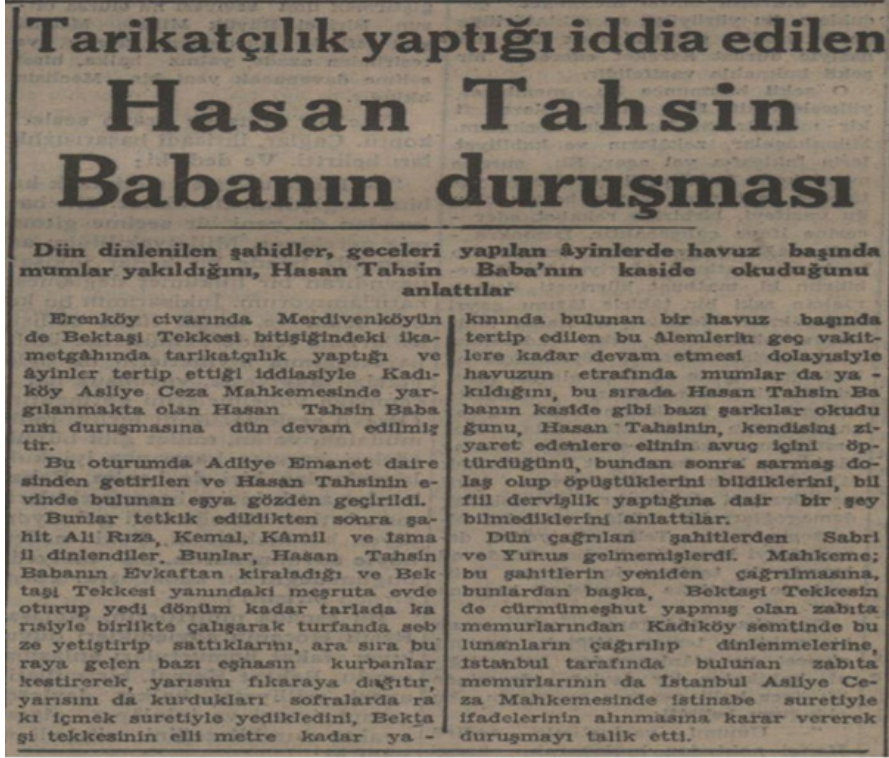
Bektaşî babası mahkeme huzurunda

Erenköy civarında Merdivenköyünde Bektaşî Tekkesi bitişliğindeki İkametgâhında tarikatçılık yaptığı ve âyinler tertib ettiği iddiasıyla Kadıköy Asliye Ceza Mahkemesinde yar-

gılanmakta olan Hasan 'Tahsin' Babasının duruşmasına dün devam edilmiştir.

Duruşma, şahitlerin dinlenmesi içine başka güne bırakıldı.

Kitap, kaynak olarak erken Cumhuriyet Dönemi'nde faaliyet gösteren çeşitli gazetelerin arşivlerinden faydalanılarak hazırlanmıştır. Kitabın ekler kısmında ise haberlere konu olan Bektaşî babalarının ve mezarlarının fotoğraflarına yer verilmiştir.

Sonuç itibarıyla tekke ve zaviyelerin kapatılması kanunu, devlet nezdinde büyük bir ciddiyetle uygulamaya konulmuş, buna yönelik takibat ve tahkikatlar özenle yapılmış, bütün bu süreçler de basında sıkça yer etmiş ve okuyucunun da ilgisini epeyce meşgul etmiştir. Bektaşîlik özelinde Cumhuriyet Dönemi basın tarihine dikkat çeken bu çalışma, henüz üzerine pek çalışılmamış bu alana bir ışık tutmaktadır. Kitapta yayınlanan haber kupürleri; yasak dönemindeki uygulamaları, Bektaşîlerin bu yasak karşısındaki tutumu, Türkiye'deki Bektaşîliğin değişen ve dönüşen çehresini adım adım takip etme olanağı sunmaktadır. Bedri Cumhur Doğu ve Okan Kaya hizmetleriyle bu alanda yapılan ilk çalışmalardan birine imza atarak önemli bir açığı kapatmıştır.

Kaynaklar / References

- Apaydın, C. (2017). Belgeler Işığında Tekke, Zaviye ve Türbelerin Kapatılması Üzerine Bir Değerlendirme. *Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları Dergisi*, 16(32), ss. 149-179.
- Doğu, B. C., & Kaya, O. (2021). *Kupürlerle Türkiye Basın Tarihinde Bektaşîlik "Erken Cumhuriyet Dönemi"*. Nazenin.
- Hakyemez, C. (2014). Tekke ve Zaviyeler Kanunu Çerçevesinde Alevîlik-Bektaşîlik. *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 13(25), ss. 161-174.

- Maden, F. (2020). *Bektaşî Tekkelerinin Kapatılması (1826)*. Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine ve Türbedarlıklar İle Bir Takım Unvanların Men ve İlgasına Dair Kanun*. (2023, Mayıs 2). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.3.677.pdf>
- Yanar, B. (2023, Mayıs 2). *Muhabbet sofralarından Bektaşî baskınlarına "Türkiye basın tarihinde Bektaşilik"*. İlkses Gazetesi, 26.09.2021. <https://www.ilksegazetesi.com/muhabbet-sofralarından-bektasi-baskinlarina-turkiye-basin-tarihinde-bektasilik>